

กระทู้ถามที่ ๔๑๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอให้ยกเลิกหนี้สินราษฎรรายที่เห็นว่าเรียกเก็บมิได้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามการชำระหนี้

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาถามนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าได้รับการร้องเรียนจากราษฎรจำนวนมากว่าในปี ๒๕๕๒ เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ราษฎรมีความยากจนลงจึงไม่สามารถชำระหนี้สินให้แก่ธนาคารพาณิชย์ได้ และเกษตรกรที่อาศัยทำกิน เลี้ยงชีพในพื้นที่เขตแห้งแล้งและการชลประทานไปช่วยไม่ถึง ผลิตพืชผลออกมาขายไม่คุ้มทุนเพราะ ถูกกดราคารับซื้อ ทำให้เกษตรกรมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก รัฐควรมีโครงการช่วยเหลือบริเวณที่เกษตรกร ประสบภัยแล้งซ้ำซากหรือการปลูกพืชล้มเหลว โดยการจัดให้มีการทดลองปลูกฝ้ายดังเช่นที่นิคมสหกรณ์ ชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และในกรณีหากการจัดส่งปุ๋ยไปช่วยเหลือราษฎรล่าช้าอาจทำให้ปุ๋ยเสื่อมคุณภาพ ไม่ทันต่อความต้องการของราษฎร ทำให้ราษฎรไม่ได้รับผลผลิตเพิ่มแต่กลับต้องเสียค่าใช้จ่ายมากจนต้องมีหนี้สินรุงรังได้รับความเดือดร้อนและยากจนลงเพราะการทำงานของเจ้าหน้าที่ล่าช้า จึงขอเรียนถามว่า

๑. กรณีเกษตรกรผู้ที่ไม่สามารถจะชำระหนี้ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ได้ ขอให้นายกรัฐมนตรี ตั้งกรรมการจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง องค์การตลาด เพื่อเกษตรกร องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย และประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกันพิจารณาตรวจสอบเพื่อทำการยกเลิกหนี้ดังกล่าวที่คาดว่าจะเก็บไม่ได้ จะได้หรือไม่ ประการใด ถ้ามีได้เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

๒. ขอทราบว่ ปุ๋ย พันธุ์พืช และเงินให้กู้ยืมที่จัดส่งไปให้กับเกษตรกร กรณีที่เกิดความล่าช้า รัฐบาลมีนโยบายที่จะเร่งรัดปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. ขอให้รัฐบาลนำปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชไปแลกเปลี่ยนกับผลิตผลทางการเกษตร และนำเงินจาก กองทุนหมุนเวียนเพื่อการเกษตรไปเตรียมจัดซื้อปุ๋ย พันธุ์พืชให้ทันฤดูกาลปลูกจะได้หรือไม่ ประการใด

๔. โครงการทดลองปลูกฝ้ายที่อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าหลวง อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ประสบความล้มเหลวทำให้เกษตรกรมีหนี้สินจำนวนมากและยากจนเพราะยาปราบศัตรูพืชไม่สามารถ

ปราบหนอนได้ ราษฎรยังคงค้างการชำระหนี้การจัดซื้อยาปราบศัตรูพืช ดังนั้นขอให้ยกเลิกหนี้ให้แก่เกษตรกรในโครงการดังกล่าวจะได้หรือไม่ ประการใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี

พรรคชาติไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๑๘ ร.

ของ นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี
เรื่อง ขอให้ยกเลิกหนี้สินราษฎรรายที่เห็นว่าเรียกเก็บมิได้เพื่อลดค่าใช้จ่าย
ในการติดตามทวงถามการชำระหนี้

ข้าพเจ้า พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ขอให้ยกเลิกหนี้สินราษฎรรายที่เห็นว่าเรียกเก็บมิได้เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามการชำระหนี้ ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ รัฐบาลขอเรียนว่า เรื่องการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรเป็นนโยบายที่รัฐบาล ได้ให้ความสำคัญและกำหนดกลไกต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรอยู่แล้ว ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาหนี้ในระบบ รัฐบาลได้กำหนดให้มีมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรในระบบ โดยการปรับปรุงหนี้หรือจำหน่ายหนี้สูญ เฉพาะส่วนที่เกษตรกรเป็นหนี้ตามโครงการนโยบายของรัฐบาล โดยมีหนี้สินกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

๒. ปัญหาหนี้นอกระบบ รัฐบาลมีกลไกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบที่เกษตรกรมีหนี้สิน อยู่กับเอกชน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างรีบด่วน ซึ่งมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรเป็นเงินกู้ ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิมตามข้อบังคับฉบับที่ ๑๖ (นโยบายรัฐ)

๒.๒ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรเพื่อปลดปล่อย หนี้สินภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี รวม ๒ ฉบับ โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) เป็นตัวแทนดำเนินการให้ ได้แก่

(๑) ระเบียบ ฯ ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินของเกษตรกร ที่ยากจน พ.ศ. ๒๕๓๓

(๒) ระเบียบ ฯ ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

รัฐบาลได้กำหนดให้มีมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรดังกล่าวเฉพาะส่วนที่เกษตรกรเป็นหนี้ตามโครงการนโยบายของรัฐ โดยมีหนี้สินกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ไม่ครอบคลุมถึงหนี้ในส่วนธนาคารพาณิชย์

๓. สำหรับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรกรณีที่เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนจากหนี้ที่กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินนั้น รัฐบาลได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดยเกษตรกรสามารถร้องขอกู้เงินจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ และให้คณะอนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) รับเรื่องไว้พิจารณาให้ความช่วยเหลือตามที่เห็นสมควรเฉพาะเกษตรกรรายที่ถูกฟ้องดำเนินคดี และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้แล้วเท่านั้น

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า กลไกการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรที่รัฐบาลกำหนดไว้นั้น จะทำได้ในส่วนที่เกษตรกรเป็นหนี้สินกับทางราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนเท่านั้น ไม่สามารถไปก้าวข้ามกับหนี้สินส่วนที่เกษตรกรเป็นหนี้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินได้ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น ข้อเสนอที่จะให้ตั้งกรรมการเพื่อตรวจสอบและยกเลิกหนี้จึงเป็นไปได้

คำตอบข้อที่ ๒ รัฐบาลมีนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขการจัดส่งปัจจัยการผลิตต่างๆ ไปให้กับเกษตรกรทันกับความต้องการของเกษตรกรแล้ว โดยในด้านงานผลิตพันธุ์พืชได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานและโครงการผลิตพันธุ์และกระจายพันธุ์ดีสู่เกษตรกรให้เพียงพอและทันกับความต้องการของเกษตรกรยิ่งขึ้น ส่วนในด้านการจัดหาปุ๋ยเคมี ในปี ๒๕๔๒ รัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรให้ได้ใช้ปุ๋ยเคมีราคาถูกลง และได้ปรับปรุงวิธีการดำเนินการ โดยให้องค์กรเกษตรกรเป็นผู้จัดหาปุ๋ยเคมีให้เกษตรกรเอง และให้ใช้เงินยืมจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) หากเงินยืมของ คชก. ไม่เพียงพอให้ขอยืมเงินส่วนที่ขาดจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับปุ๋ย ทั้งด้านปริมาณ ชนิด และเวลาตรงตามความต้องการยิ่งขึ้น

สำหรับความช่วยเหลือด้านเงินให้กู้ยืมแก่เกษตรกร โดยผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ได้มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติให้พนักงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งกรณีที่เกษตรกรขอกู้เงิน ธ.ก.ส. และมีคุณสมบัติการขอถูกรับตามที่กำหนด จะได้รับเงินกู้ภายใน ๑๔ วัน

คำตอบข้อที่ ๓ ขอเรียนว่า การให้รัฐบาลนำปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชไปแลกเปลี่ยนกับผลิตผลทางการเกษตรนั้น ขณะนี้รัฐบาลไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาและกำหนดหลักเกณฑ์ตลอดจนวิธีและเงื่อนไขการแลกเปลี่ยน ส่วนการจัดเตรียมปุ๋ยให้ทันฤดูกาลปลูกนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติ

เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๒ เห็นชอบและอนุมัติโครงการจัดปุ๋ยเคมีในวงเงิน ๒,๐๑๐.๘๕ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว

คำตอบข้อ ๔ รัฐบาลขอเรียนว่า การทดลองปลูกฝ้ายที่อำเภอชัยบาดาลเป็นโครงการที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรโดยผ่านสหกรณ์การเช่าที่ดิน ชัยบาดาล จำกัด และสหกรณ์การเช่าที่ดินลำน้ำรายณ์ จำกัด ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือเจ้าหน้าที่สามารถนำเสนอเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.) เพื่อนำเสนอรัฐบาลพิจารณาให้มีการตัดหนี้สูญได้ ซึ่งคณะกรรมการ กบส. จะใช้เกณฑ์การจำหน่ายหนี้สูญ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบไว้แล้วเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นแนวทางในการพิจารณาจำหน่ายหนี้สูญ ดังนี้

๑. เป็นหนี้ค้างชำระของเกษตรกรหรือองค์กรของเกษตรกรตามโครงการส่งเสริมหรือ สงเคราะห์รัฐบาลในอดีตและปัจจุบัน

๒. เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้กู้ได้ให้ความร่วมมือโครงการดังกล่าวทุกประการ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ อันเนื่องมาจากเป็นโครงการที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นไปไม่ได้ เกิดเหตุสุดวิสัย หรือภัยพิบัติต่างๆ ยังผลให้ผลตอบแทนตามโครงการไม่คุ้มทุน

๓. หนี้ขาดอายุความหรือหนี้ที่มีอายุเกิน ๑๐ ปี ซึ่งสามารถบังคับคดีได้ เนื่องจากได้ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงหรือมีผู้รับสภาพความรับผิดชอบทางแพ่ง เช่น ข้าราชการต้องรับใช้หนี้แทนเกษตรกรผู้กู้ ทั้งที่ไม่มีส่วนได้เสียในเงินกู้นั้น

๔. เกษตรกรไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและยากแก่การติดตาม

๕. เกษตรกรยากจนและไม่มีความสามารถใช้หนี้ได้จริงๆ

๖. การบังคับชำระหนี้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายหรือก่อให้เกิดผลกระทบด้านสังคมและต่อความเป็นอยู่ของเกษตรกรอย่างรุนแรง

๗. เป็นภาระแก่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามปกติ ต้องเสียไป

ในการขอตัดหนี้สูญตามโครงการดังกล่าว หากลูกหนี้เป็นสถาบันเกษตรกรจะต้องมีหลักฐานการขอจำหน่ายหนี้สูญ ดังนี้

๑. หนังสือแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล หรือมีหนังสือรับรองของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจให้การรับรองว่าสถาบันเกษตรกรนั้นเป็นนิติบุคคล

๒. หนังสือของสถาบันเกษตรกรพร้อมด้วยรายงานการประชุมสามัญของสถาบันเกษตรกรที่ยินยอมให้จำหน่ายหนี้สูญ

๓. รายการลูกหนี้เป็นรายคน หากไม่สามารถแสดงรายการลูกหนี้ค้างชำระให้จัดทำบันทึกชี้แจงสาเหตุ โดยมีหัวหน้าหน่วยงานราชการผู้ขอจำหน่ายหนี้สูญระดับกรมหรือเทียบเท่าลงนามรับรอง

๔. หน่วยงานที่ขอจำหน่ายหนี้สูญ ต้องแสดงให้เห็นว่าการจำหน่ายหนี้สูญไม่เกิดความเสียหายแก่สถาบัน และ/หรือสมาชิก และรับรองว่าจะจำหน่ายหนี้สูญให้แก่สมาชิกตามจำนวนรายและเงินที่ได้รับอนุมัติจากกรมบัญชีกลาง

ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเข้าข่ายก็สามารถประสานกับสำนักงานคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ (กบส.) เพื่อนำโครงการดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาได้